

WTP ervaringen tot nu toe

09 – 12 - 2025

De meeste fondsen die per 1-1-2026 invaren (5 miljoen deelnemers) melden aantrekkelijke verhogingen van de lopende pensioenen. Hierdoor verloopt de invoering veel soepeler dan eerder werd verwacht.

Echter, dit effect berust vrijwel volledig op het éénmalig uitdelen van de buffers die onder het FTK stelsel zijn opgebouwd. De dekkingsgraad is bij de meeste fondsen het afgelopen jaar ongeveer 10% gestegen. Dat lijkt gunstig, maar dit is vooral een gevolg van de gestegen rente waardoor de toekomstige verplichtingen zijn gedaald. Doordat veel fondsen de rente afdekking in de aanloop naar de WTP transitie hebben opgehoogd, zijn er forse verliezen op de rente derivaten en lange obligaties. Ondanks de fors gestegen aandelenkoersen in 2025 zijn de vermogens van de pensioenfondsen ongeveer gelijk gebleven of zelfs gedaald. Het verlies op derivaten en lange obligaties in de orde van 90 miljard is maar net gecompenseerd door de gestegen aandelen koersen.

De DNB heeft ernstige bezwaren tegen een gelijke toedeling van de overdekking aan alle deelnemers, zowel jong als oud. Bij grote fondsen met politieke macht (PF-Bouw en PFZW) is het wel gelukt om gelijke verdeling te krijgen. Maar kleine fondsen worden door DNB gedwongen om oudere gepensioneerden minder te geven.

Overige opmerkingen

- **Invaarbonus**
Bij de meeste fondsen is de invaarbonus een stuk lager dan de achterstallige indexatie. De mogelijkheid van inhaalindexatie verdwijnt met de WTP
- **Pensioen Ambitie**
Veel fondsen hebben wel een ambitie op pensioendatum maar geen koopkracht ambitie voor de jaren daarna. En voor zover ze die ambitie wel hebben, is er geen beleid wat dat ook waar maakt. Een paar fondsen geven openlijk toe dat met hun beleid een koopkrachtig pensioen niet mogelijk is.
- **Risico Preferentie Onderzoek (RPO)**
Het beleggingsbeleid bij de fondsen is gebaseerd op het RPO. Bij de meeste fondsen is in het RPO wel gekeken naar het beleggingsrisico maar niet naar het inflatie risico. Door inflatie niet als risico mee te nemen is het beleggingsbeleid te veel op nominale zekerheid gericht. Daardoor wordt het rendement te laag om lopende pensioenen te kunnen indexeren.
- **Buffers en Reserves**
Er is iedere keer gezegd dat onder de WTP er sneller geïndexeerd kan worden omdat de buffers uit het FTK niet meer nodig zijn. Er blijkt nu toch een solidariteits buffer (3% tot 8%) nodig te zijn en een spreidingsbuffer. Bij 3% inflatie en 3 jaars spreiding van de beleggingsresultaten is volledige indexatie pas mogelijk bij een spreidingsbuffer van 9%. Er is dus ook onder de WTP een buffer in de orde van 15% nodig. Bij het invaren is de spreidingsbuffer leeg. Die moet in de komende jaren eerst gevuld worden ten koste van de indexaties. Bij de koploper fondsen die op 1 jan 2025 zijn overgestapt zie je dan ook dat ze op

1-1-2026 nauwelijks indexeren, ongeveer 1% of minder bij 3% inflatie.

- **Nominale zekerheid**
Bij de meeste fondsen ligt de focus op het voorkomen van pensioenverlagingen en niet op het bieden van een koopkrachtig en geïndexeerd pensioen. Hierdoor wordt er te conservatief belegd. De fondsbesturen hebben gekozen voor hun eigen belang (geen gedoe over kortingen) in plaats van het belang van de deelnemers (koopkrachtbehoud) .
- **Te weinig risicodraagvlak door individualisering**
Het systeem van individuele potjes zonder risicodeling tussen generaties verkleint het risico draagvlak. Dit dwingt de fondsen om risicomijdend en met lage rendementen te beleggen.
- **De rekenrente**
De risico vrije rekenrente is nog steeds de basis van het WTP pensioenstelsel. Door deze , van dag tot dag , wisselende rente te gebruiken voor het waarderen van toekomstige verplichtingen zijn pensioenfondsen korte termijn beleggers geworden. Het volgen van de dag rente is belangrijker dan het lange termijn rendement. Daardoor hebben de fondsen massaal belegd in lange obligaties en rente derivaten met grote koers risico's . Dit blijft zo onder de WTP. Over de afgelopen 25 jaar hebben de pensioenfondsen met al hun professionele beleggers minder rendement gehaald dan particuliere beleggers met simpele indexfondsen.
- **Ondoorzichtige rendementstoedeling**
Onder de WTP heeft iedereen zijn eigen pensioenpotje en liggen alle risico's bij de individuele deelnemer. Maar die heeft geen enkele zeggenschap over dat individuele potje. En ook de toedeling van rendement is zo ingewikkeld gemaakt dat de individuele deelnemers niet kunnen controleren of ze wel eerlijk hun deel krijgen. Onder het oude stelsel was de indexatie altijd voor iedereen gelijk. Onder het nieuwe WTP systeem is het afhankelijk van je leeftijd voor iedereen verschillend. En het pensioenfonds gaat je niet vertellen wat voor jou het verwacht rendement en het risico is.